

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

For Nye Veier AS

Midlertidige anleggsarbeider knyttet til ny E 39 Mandal - Blørstad

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 26. juni 2020 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 12. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Virksomheten må på forhånd avklare med Statsforvalteren dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende en redegjørelse for virksomhetens omfang, slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Virksomhetsdata

Virksomhet	Nye Veier AS
Beliggenhet/gateadresse	Kjøita 6
Postadresse	Kjøita 6, 4630, Kristiansand S
Kommune og fylke	Kristiansand, Agder
Org. nummer (bedrift)	919 410 620
Gårds- og bruksnummer	-
NACE-kode og bransje	42.110 Bygging av veier og motorveier

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	
2023.0922.T	4205.0248	

Tillatelse gitt: 22.11.2023		
Ingunn Løvdal miljøverndirektør Ole Martin Aanonsen seniorrådgiver		

1. Tillatelsens omfang

Tillatelsen er midlertidig og gjelder fra dags dato og frem til anleggsperioden er over. Planlagt oppstart er siste halvår 2024, og anleggstiden er forventet å vare om lag tre år.

Tillatelsen gjelder forurensning knyttet til bygging av ny delparsell av E39 mellom Mandal og Blørstad med tilførselsvei og tilhørende anleggsveier og omfatter blant annet:

- Utslipp fra områder med sprengning i dagsoner
- Avrenning fra områder med sprengsteinsmasser
- Avrenning fra graving i myrområder
- Utslipp av tunneldrivevann
- Støy og støv fra anleggsarbeid
- Avfallshåndtering

Nye Veier AS skal senere søke om tillatelse for driftsfase, og enkelte av kravene fra anleggsfasen kan blir videreført til tillatelsen for driftsfasen.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens punkt 3 til 10. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes punkt 3 følgende.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår uttrykkelig er satt grenser for.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert (jamfør internkontrollforskriften § 5 punkt 7¹).

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Statsforvalteren om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning, herunder dersom man under anleggsarbeidene påtreffer berggrunn som kan avgi sur avrenning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles i henhold til punkt 9.4.

Anleggsarbeider som forventes å gi forbigående sterkt forhøyede verdier av suspendert stoff i resipienter med fastsatte grenseverdier, som midlertidig omlegging og tilbakeføring av vassdrag mv. må avklares gjennom egen søknad med tilhørende beskrivelse av prosjekterte løsninger og forventet anleggsperiode med økte utslipp.

2.6. Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å til enhver tid holde internkontrollsystemet sitt oppdatert.

Virksomheten plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og å kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 9.1.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslppsreduserende tiltak

Virksomheten skal etablere tilstrekkelige renseløsninger og gjennomføre avbøtende tiltak for å redusere utslipp av partikler, partikkelbunden forurensning, jern, olje og ammoniakk / ammonium / øvrige nitrogenforbindelser mest mulig, slik at det ikke fører til skade eller ulempe for miljøet. De avbøtende tiltakene omfatter også regulering av pH på en slik måte at pH ligger innenfor et akseptabelt intervall, jamfør de fastsatte grenseverdiene i punkt 3.3.

Det er ikke tillatt å vaske betongbiler i anleggsområder slik at vaskevannet slippes ut i resipient.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Tunnelutslipp

- Tunneldrivevann og vann fra innlekkasje i tunnel under driving skal renses i nødvendig omfang før utslipp til resipient så lenge anleggsvirksomheten pågår.
- Virksomheten skal installere renseanlegg og andre relevante supplerende renseløsninger basert på best tilgjengelig fagkunnskap og teknikk.
- Renseanlegg og -systemer skal være dimensjonert slik at de kan ta hånd om vannmengdene som blir tilført. De må ha tilstrekkelig oppholdstid for å redusere aktuelle utslipp i nødvendig grad og i samsvar med fastsatt grenseverdi for både tunnelutslippet og i tilhørende resipient, jmfør punkt 3.3. og 3.4.
- Virksomheten skal overvåke utslippet av rensset vann gjennom kontinuerlig prøvetaking i utslippspunktet.

Oljeutslipp fra riggområder/tunnel

- Utbygger skal etablere oljeutskillere i områder med tunneldriving og større riggområder, herunder vaskeplasser for anleggsmaskiner.
- Virksomheten skal framlegge prøvetakingsprogram for utslipp fra oljeutskillere sammen med det øvrige miljøovervåkningsprogrammet.
- Absorbenter skal være tilgjengelig på alle steder hvor oljeholdige utslipp kan forekomme.

Utslipp fra terrengarbeid i dagsoner og større massefyllinger/anleggsområder

- Det skal etableres behandlingssystemer for avrenning fra anleggsarbeider og massedeponier til resipienter, herunder forurensning fra større midlertidige og permanente terrengutfyllinger med sprengstein fra tunneldriving, utgravinger av større myrområder og mellomlagre for myrmasser. Avrenningen skal gjennomgå nødvendig grad av rensing og/eller behandling for å overholde grenseverdiene i punkt 3.3.
- Virksomheten skal gjennomføre avbøtende tiltak for å så langt som mulig redusere avrenning til resipient av partikler knyttet til terrengtransport, hogst og fjerning av jorddekke.
- Rense/behandlingsanlegg må være tilstrekkelig dimensjonert til å håndtere avrenningen ved store nedbørsmengder og sikre en oppholdstid som gir tilstrekkelig behandling.
- Virksomheten skal ha rutiner for å hindre utslipp til grunn og resipient fra påfylling av drivstoff, vedlikehold av maskiner og lignende.
- Ved eventuelle punktutslipp av olje eller drivstoff skal dette samles opp umiddelbart, og forurensede masser skal leveres til godkjent mottak.
- Absorbenter skal være tilgjengelig på alle steder hvor slike utslipp kan forekomme.

Sanitæravløp

Virksomheten skal håndtere sanitært avløpsvann i samsvar med krav fra den aktuelle kommunen.

3.2 Drift og vedlikehold

Virksomheten skal etablere skriftlige driftsrutiner som gjelder for renseanlegg og andre renseløsninger.

Rutinene skal komme frem av virksomhetens internkontroll og må som et minimum omhandle

- Driftsrutiner
- Tømme- og vedlikeholdsrutiner for renseanlegg, sandfang, sedimenteringsbasseng, kummer, rister mv.
- Inspeksjonsrutiner for renseanlegg og resipienter
- Kontroll og kalibrering av måleinstrumenter, loggere mv.
- Prøvetakingsrutiner
- Avviksbehandling for forhold som gjelder ytre miljø og har betydning for drift av renseanlegg eller resulterer i risiko for negativ påvirkning i resipientene utover hva som er angitt som tillatt.

3.3. Grenseverdier i resipientene

Virksomheten skal kunne angi relevant referansestasjon for alle målepunkter i tillatelsen som kilde til bakgrunnsverdi. Unntaksvis kan delvis påvirkede referanser før ytterligere påvirkning fra nytt tilførselspunkt benyttes.

Tabellene viser hvilke grenseverdier som gjelder for hver enkelt stasjon innen et delområde.

Resipienter	Grenseverdi for turbiditet og suspendert stoff	pH-intervall	Jern (filtrert)
Tredalsbekken nedstrøms Slåttelona	Bakgrunnsverdi + 25 mg SS/l	Bakgrunnsverdi ± 0,5 enheter	500mg/l
Ommundsvann i innsjø	Bakgrunnsverdi + 10 mg SS/l	Bakgrunnsverdi ± 0,5 enheter	500mg/l
	Bakgrunnsverdi + 15 FNU		
Mandalselva	Bakgrunnsverdi + 5 mg SS/l	Bakgrunnsverdi ± 0,3 enheter	
Moslandsvann i innsjø	Bakgrunnsverdi + 10 mg SS/l	Bakgrunnsverdi ± 0,3 enheter	500mg/l
	Bakgrunnsverdi + 15 FNU		
Sodelandsbekken nær Haddeland	Bakgrunnsverdi + 25 mg SS/l	Bakgrunnsverdi ± 0,3 enheter	500mg/l

3.4. Grenseverdier for utslipp fra renseanlegg - tunnel

Utslippsgrense for pH: 6,0 – 8,5.

Tiltakshaver skal måle pH kontinuerlig i utslippspunktet. Grenseverdiene gjelder som midlingstid over en uke. Det skal ikke forekomme enkeltverdier over pH 9,0. Ved enkeltverdi større enn pH 9,0 må anlegget stanses, og virksomheten må gjennomføre tiltak for å justere pH.

3.5. Grenseverdier for utslipp av oljeholdig avløpsvann

Virksomheten skal rense oljeholdig avløpsvann i oljeavskiller med etterpolering i sandfang eller liknende ved behov.

Utslippsgrense for utslipp fra oljeutskillere: 5 mg olje/l.

3.6 Forståelse av grenseverdier i resipienter

Dersom grenseverdier fastsatt i denne tillatelsen overskrides, skal virksomheten kunne sannsynliggjøre hvorvidt overskridelsene skyldes naturgitte forhold, andre aktører eller egen virksomhet. Forurensningsmyndighetens vurdering av eventuelle overskridelser vil være avhengig av overskridelsens størrelse, varighet, årsak og resipientens sårbarhet.

Virksomheten skal på bakgrunn av risikokartlegging for ytre miljø kunne dokumentere hvordan avvik fra fastsatte vilkår skal følges opp med eventuelle supplerende og/eller verifiserende biologiske og kjemiske undersøkelser, herunder gjellemetallprøver fra fisk.

Med «bakgrunnsverdi» menes primært verdier fra relevant referansestasjon oppstrøms prøvepunktet grenseverdien gjelder for. Sekundært kan kvalitetssikrede verdier fra gjennomførte førkartlegginger gi føringer for bakgrunnsverdi. Dersom verdiene i førkartleggingen er anleggspåvirket, vil relevant referansestasjon være førende for grenseverdien.

For tiltak som krever egen tillatelse etter forurensningsforskriften kapittel 22 om mudring og utfylling eller forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, kan forvaltningsmyndigheten om nødvendig fastsette vilkår som for en kortere periode er lempeligere enn denne tillatelsens krav.

For turbiditet/suspendert stoff: For måling av turbiditet med loggere i innsjøer gjelder midlingstid over en uke i innsjøer. Suspendert stoff analyseres ved enkeltprøver og grenseverdien er absolutt.

For pH: For kontinuerlige målinger av pH med automatiske loggere i bekker og elver gjelder grenseverdien som timesmiddelverdi, og for målinger i innsjøer og tjern gjelder grenseverdiene som midlingstid over en uke.

For jern: Grenseverdiene gjelder for filtrerte prøver.

3.7 Tilstandsklassifisering – førtilstand

Det er ikke tillatt at berørte vannforekomster blir varig forringet som følge av anleggsaktiviteten, jamfør vannforskriften § 4. Dette skal følges opp og dokumenteres

gjennom pålagt miljøoppfølgingsprogram og rapporteres til Statsforvalteren, jamfør punkt 10.2 og 10.3.

3.8. Utslippssted

Avløpsvannet fra renseanlegg skal føres ut i resipientene på en slik måte at innblanding i vannmassene blir best mulig og påvirkningen i hovedvassdragene blir minst mulig.

4. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurensset grunn innenfor anleggsområdene, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal virksomheten varsle forurensningsmyndigheten om dette, og sende inn søknad i henhold til forurensningsforskriften kapittel 2 for å avklare endelig disponering av massene.

Forurensset grunn omfatter også syredannende bergarter. Ved funn av syredannende bergarter skal Statsforvalteren og Lindesnes kommune varsels umiddelbart.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurensset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, eventuelt godkjenning fra kommunen³/Statsforvalteren.

5. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler og flokkuleringsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jamfør også punkt 2.6 om internkontroll.

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

³ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurensset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁴ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

6. Støy

Støygrensene i T-1442/2021 for støy fra bygg- og anleggsvirksomhet er utgangspunktet for kravene i tillatelsen.

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Bygningstype	Dagtid (LpAeq12h 07-19)	Kveld (LpAeq4h 19-23) eller søn-/ helligdager (LpAeq16h 07-23)	Natt (LpAeq8h 23-07)
Boliger, fritidsboliger, sykehus og pleieinstitusjoner	60	55	45
Skole, barnehage	55 i brukstid		

LpAeq = A-veid ekvivalent lydtrykknivå.

Verdiene i tabellen gjelder for anlegg med varighet over seks måneder. Dersom bygge- og anleggsaktiviteten har kortere varighet enn seks måneder, kan det aksepteres opp mot 5 dB høyere støynivå på dagtid og kveld enn angitt i tabellen.

Alle støygrenser gjelder innfallende lydtrykknivå og gjelder utenfor rom med støyfølsomt bruksformål. Grenseverdiene skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomhetens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter.

7. Støv

Virksomheten må legge opp aktiviteten på en slik måte at sjenerende støv ikke spres til omgivelsene. Ved behov skal det gjennomføres tiltak for å redusere spredning av støv, for eksempel vanning.

8. Avfall

8.1 Generelle krav

Utbygger plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁶.

Avfall som oppstår i virksomheten skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Tennlunter og plastfibre skal så langt det lar seg gjøre samles opp og håndteres som avfall.

8.2. Håndtering av farlig avfall

Farlig avfall skal håndteres i tråd med avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall.

Farlig avfall som blir lagret i påvente av levering/henting skal lagres på en slik måte at det ikke fører til avrenning til grunn, overflatevann eller avløpsnett.

Lagret farlig avfall skal være merket og skal ikke blandes sammen med annet avfall. Lagring skal foregå i tett container eller under tak på fast dekke. Lageret skal være sikret mot uvedkommende.

Virksomheten skal sørge for at farlig avfall blir deklarerert, og alle fraksjoner med farlig avfall må leveres til godkjent mottak minst en gang pr. år dersom mengden overskrider 1,0 kg.

Absorpsjonsmidler skal være tilgjengelig der farlig avfall oppbevares.

8.3. Slam fra renseanlegg og bunnrensk fra tunnel

Slam fra renseanlegg, sandfang og lignende og bunnrensk fra tunnel skal analyseres og leveres til godkjent mottak. Hvis analysene viser at slammet ikke overskrider normverdiene i forurensningsforskriften kapittel 2, vedlegg 1, kan slammet benyttes til for eksempel arrondering av vegskråninger og lignende uten særskilt søknad.

Bruk av bunnreskemasser hvor massene er i tilstandsklasse 2 eller 3 kan etter søknad til Statsforvalteren benyttes til nødvendige arronderingsarbeider dersom det kan dokumenteres at massene ikke utgjør noen fare for utlekking til omkringliggende resipienter. Bunnreskemasser i tilstandsklasse 4 og 5 skal leveres til godkjent deponi.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal være skriftlig og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

endringer i aktiviteten skal virksomheten oppdatere miljørisikoanalysen i samsvar med endringene.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3. Etablering av beredskap

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang per år.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁷. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

Statsforvalteren forutsetter at virksomhetene kan legge frem mer utfyllende dokumentasjon, for eksempel ved tilsyn, om virksomhetens aktiviteter knyttet til miljørisikoanalysen, de forebyggende tiltakene og beredskapen.

10. Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

Målinger av utslipp og overvåking av resipienter skal foregå så lenge Statsforvalteren finner dette nødvendig og minimum inntil tilstanden er tilbake til førtilstanden.

Etter anleggsfasen kan Statsforvalteren kreve at virksomheten gjennomfører tiltak for å tilbakeføre vassdrag til førtilstanden.

10.1. Målinger av utslipp fra renseanlegg og oljeutskillere

Virksomheten skal som et minimum gjennomføre målinger av utslipp til vann i tråd med punkt 3 i denne tillatelsen. Målinger omfatter prøvetaking, analyser og eventuelle beregninger.

I tillegg til de regulerte parameterne, skal målingene omfatte relevante parametere som er representative for virksomhetens faktiske utslipp og inngå i virksomhetens dokumenterte internkontroll. Det skal utarbeides et miljøovervåkningsprogram som beskriver målemetoder og frekvenser. Valg av målemetoder og frekvenser skal begrunnes.

Prøvetaking og analyser skal forgå etter Norsk Standard (NS) der dette er mulig. Analysene skal utføres av laboratorier som er akkreditert for de aktuelle analysene.

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

10.2 Målinger og overvåking av resipient

Virksomheten skal kunne dokumentere førtilstanden i alle bekker i forkant av oppstart av anleggsarbeider ved den aktuelle vannforekomsten. Dokumentasjonen skal foreligge i form av foto eller video.

Virksomheten skal gjennomføre målinger i resipient i tråd med punkt 3 i denne tillatelsen. Målinger omfatter prøvetaking, analyser og eventuell beregning.

For parametere som det er stilt grenseverdier for i tillatelsen og for kvalitetselement som kreves i tråd med vannforskriften, skal virksomheten utarbeide et miljøovervåkningsprogram som er tilstrekkelig for å dokumentere at kravene i denne tillatelsen overholdes.

Overvåkningsprogrammet skal sikre overvåkingen under anleggsfasen og frem til nytt miljøovervåkningsprogram er utarbeidet i forbindelse med utslippstillatelse for driftsfasen for veianlegget.

Miljøovervåkningsprogrammet skal beskrive målemetoder og prøvetakingsfrekvenser. Valg av målemetoder og prøvetakingsfrekvenser skal begrunnes.

Det er utarbeidet veiledere for vannovervåking etter kravene i vannforskriften og den sist oppdaterte veilederen skal til enhver tid benyttes. Siste publiserte versjon ved ferdigstillelse av utslippstillatelsen er Direktoratets gruppen for gjennomføringen av vannforskriften, 2018. «*Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann – økologisk og kjemisk klassifiseringssystem for kystvann, grunnvann, innsjøer og elver*». Miljødirektoratets rapport «*M-997/2018, Eksempelsamling for tiltaksorientert overvåking*» skal legges til grunn for utforming av miljøovervåkningsprogrammet.

Alle prøvepunkter skal angis på et kart og listes opp i egen tabell med vannlokalitet-ID (jf. www.vannmiljo.miljodirektoratet.no), stasjonsnavn relatert til prosjektet og annen relevant metadata.

Virksomheten skal oversende revidert miljøovervåkningsprogram som er i samsvar med denne tillatelsen til Statsforvalteren senest tre uker før anleggsarbeidene starter.

Virksomheten skal minst to ganger i året legge data fra vannovervåkingen inn i databasen Vann-miljø på det gjeldende format som fremgår i veiledningen fra Miljødirektoratet. Mer informasjon om dagens løsning finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

Der det foregår overvåking i regi av Statsforvalteren eller vannregionen, må virksomheten bidra i felles overvåkingsprogram med relevante data for de kvalitetselementene som vegbyggingen kan påføre vannforekomstene.

10.3. Rapportering til Statsforvalteren

Virksomheten skal fortløpende rapportere resultatene fra målingene til Statsforvalteren. Målingene skal foreligge på databaseform i Excel-format. Loggerdata skal etter forespørsel være tilgjengelig for Statsforvalteren.

Virksomheten skal straks melde alvorlige avvik i forhold til utslippstillatelsen til Statsforvalteren.

Virksomheten skal ta initiativ til jevnlig oppfølgingsmøter mellom Nye Veier AS, totalentreprenør og Statsforvalteren. Møtene skal omfatte følgende tema:

- Gjennomgang av eventuelle uønskede hendelser siden forrige møte, hvilke arbeider som pågår og hvilke arbeider som er under planlegging.
- Presentasjon av relevante måledata med redegjørelse for eventuelle avvikende målinger og overskridelser.
- Eventuelle klager fra berørte naboer/organisasjoner som gjelder ytre miljø, herunder også hvordan klagen er fulgt opp.

Årsrapport

Årsrapport skal oversendes Statsforvalteren innen 31. mars hvert år. Årsrapporten skal minimum inneholde:

- Status for fremdrift av vegbyggingen
- Status for utslipp og påvirkninger av resipienter sammenliknet med kravene i tillatelsen
- Status for tilstanden i vannforekomstene i forhold til kravene i vanndirektivet.
- Fremstilling av analyseresultater grafisk
- Rådata i excel-format etter at datasettet er korrigert for åpenbare feil ved analyse, feil på automatisk logger eller lignende.
- Hendelser/avvik knyttet til ytre miljø med tilhørende redegjørelser og vurderinger
- Tiltak som har blitt gjennomført
- Eventuelle klager fra berørte naboer/organisasjoner som gjelder ytre miljø og hvordan disse er blitt håndtert.

Sluttrapport

Innen 8 måneder etter at anleggsfasen er ferdig, skal virksomheten utarbeide en sluttrapport som skal inneholde:

- Omtale og vurdering av arbeidet med anleggsfasen
- Oppsummering av status/tilstand for alle vannforekomster
- Dokumentasjon på at tilstanden er i vassdragene er tilbake til førtilstanden og at relevante tiltak er gjennomført for å tilbakeføre til førtilstand.
- Fremstilling av analyseresultater, grafisk og i excel-format
- Gjennomgang av utførte tiltak
- Bekreftelse på at alle data er importert til databasen Vann-miljø.

11. Søknad om driftstillatelse

Virksomheten skal senest innen seks måneder før anleggsfasen er ferdig søke Statsforvalteren om utslippstillatelse for driftsfasen til veianlegget. Søknaden skal inneholde nødvendige opplysninger om forventede utslipp, vurderinger av utslippenes påvirkning på resipienter, gjennomføring av tiltak og så videre.

12. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten, eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCb
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6 tri-tert-butylfenol	

Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer	
Perfluoroktansyre	PFOA

C9-PFCA - C14-PFCA

PFNA, PFDA, PFUnDA,
PFDoDA,
PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinn

TBT

Trifenyltinn

TFT, TPT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan

D5

Oktametylsyklotetrasiloksan

D4